

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії ТНЕУ

А.І. Крисоватий

Протокол засідання

Приймальної комісії ТНЕУ

№ 2 від "06" лютого 2018 р.

ПРОГРАМА

*проведення фахового вступного випробування
з «Психології»
для претендентів на здобуття освітнього ступеня бакалавр за
спеціальностями:
053 «Психологія»;
231 «Соціальна робота»*

Голова атестаційної комісії

Відповідальний секретар ПК ТНЕУ

Тернопіль 2018

Гіряк А.Н.

Лушшини О.О.

ПРОГРАМА

Розділ I. Психологія як суспільно-гуманітарна наука

Тема 1. Природа психіки, предмет і задачі психологічної науки.

Етапи історичного поступу психології. Міфологічний етап. Філософський етап. Науковий етап. Формування засад наукової психології. Напрями психології у XX ст. Психологія в Україні. Поняття про душу. Психологія в пошуках свого предмета. Структура сучасної психології. Психологія в системі наук. Галузі психологічних знань.

Тема 2. Принципи, методи та галузі сучасної психології.

Психологія як самостійна галузь систематизованих знань. Характеристика методологічних принципів психології. Принцип детермінізму. Принцип відображення. Принцип єдності психіки і діяльності. Принцип розвитку. Системно-структурний принцип. Основні етапи та завдання психологічного дослідження. Умови проведення дослідження. Методи наукової психології: неекспериментальні та експериментальні.

Розділ II. Розвиток психіки

Тема 3. Психіка у філогенезі та історіогенезі.

Походження психіки. Виникнення і становлення психіки в процесі біологічної еволюції та історичного поступу. Походження нервової системи та її найпростіші форми. Поява складних форм поведінки. ЦНС. Індивідуальна поведінка хребетних. Інтелектуальна поведінка тварин. Свідомість і її суспільно-історичне коріння. Мова і свідомість. Характерні відмінності психіки людини і тварини.

Тема 4. Еволюція психіки тварин. Мозок і психіка.

Приспосовальна поведінка тварин. Структура пристосувальної поведінки. Основні рівні психічної діяльності та їх характеристика. Соціальна поведінка тварин. Анатомо-фізіологічні механізми психічної діяльності. Можливості людського мозку. Локалізація мозкової діяльності. Психічний розвиток на рівні організму, індивіда, особистості. Стан свідомості.

Розділ III. Діяльність і особистість.

Тема 5. Діяльність.

Поняття про діяльність. Предмет, характер, суспільна природа і структура діяльності. Потребно-мотиваційна підсистема діяльності. Операційна підсистема діяльності. Інформаційна та регуляторна підсистеми діяльності. Єдність свідомості та діяльності. Управління діями. Процес інтеріоризації та екстеріоризації. Будова, форми та види діяльності. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність (характеристика і загальні ознаки).

Тема 6. Особистість: загальна психологічна характеристика, структура, розвиток.

Поняття про особистість. Основні теорії особистості. Структура особистості. Характеристика понять: людина, індивід, суб'єкт, особистість, індивідуальність, універсум. Діяльність і особистість. Загальна характеристика онтогенезу психічного розвитку особистості. Соціальні та біологічні умови психічного розвитку індивіда. Рівні свідомості. Самосвідомість особистості. Рухливі сили розвитку особистості. Основні аспекти періодизації психічного розвитку та етапи життєвого шляху особистості. Виховання, навчання і психічний розвиток дитини. Процес соціалізації. Особистість як суб'єкт самотворення.

Розділ IV. Когнітивна сфера особистості

Тема 7. Відчуття.

Поняття про відчуття як початкову ланку пізнавального процесу. Характеристика основних теорій про психічний процес відчуття. Нейрофізіологічні механізми відчуття. Вибір інформації у відчуттях. Властивості і закономірності відчуттів. Класифікація відчуттів (генетичний та систематичний принципи). Відчуття як активний процес пошуку і обробки інформації. Діагностика відчуттів. Зміна чутливості. Компенсаторні можливості відчуттів.

Тема 8. Сприймання.

Поняття про сприймання. Фізіологічні особливості сприймання. Характеристика основних властивостей сприймання. Принципи організації та ознаки сприймання. Інтерпретація інформації. Види сприймань: дотикове, зорове, слухове. Компоненти сприймання простору. Зорові емоції. Сприймання часу. Індивідуальні відмінності у сприйманні.

Тема 9. Пам'ять.

Природа пам'яті. Феноменологія пам'яті. Психологічні теорії пам'яті. Шляхи вивчення мнемічних процесів. Дослідження пам'яті у вітчизняній психології. Локалізовані функції пам'яті. Фізіологічні механізми пам'яті. Характеристика видів пам'яті. Процеси пам'яті. Порушення функцій пам'яті. Індивідуальні властивості пам'яті людей.

Тема 10. Увага.

Поняття про увагу. Природа і функції уваги. Психологічні теорії уваги: а) моторна теорія уваги; б) теорія обмеження об'єму свідомості; в) теорія додаткового нервового збудження; г) теорія асоціативного емпіризму; д) теорія уваги як діяльності розрізнення; е) теорія спрямованості діяльності суб'єкта на свій об'єкт; ж) теорія за'яву уваги і установак; з) теорія про увагу як спрямованість і зосередженість психічної діяльності; і) теорія змущеності об'єкта уваги; к) увага як діяльність контролю. Фізіологічні основи уваги. Властивості уваги. Основні етапи розвитку уважності дітей. Фактори, які повинні враховувати психолог при роботі з подопитим.

Тема 11. Мислення.

Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності. Фізіологічні особливості мислення. Мислення в логіці і психології. Мислення як діяльність. Характеристика процесів мислення. Види мислення. Форми мислення. Особистісна зумовленість мислення. Властивості інтелекту. Психологія мислення і дослідження в галузі штучного інтелекту. Мислення, мова, мовлення. Функції, види мовлення.

Тема 12. Уява.

Поняття про уяву. Види і прийоми уяви. Образи уяви. Основні операції уяви. Уява і проблемні ситуації. Відтворення і творча уява. Характеристика мимовільної уяви. Фізіологічні основи уяви. Уява та органічні процеси. Індивідуальні якості. Уява в науковій та художній творчості. Мрія як особливий вид творчої уяви. Творчі натхнення. Уява: при дітей і дорослих.

Розділ V. Афективна сфера особистості

Тема 13. Емоції та почуття.

Поняття про емоції і почуття. Основні теорії емоцій. Емоції тварин і людини. Класифікація емоцій. Вираження емоцій. Роль невербальних емоцій. Емоції і мозок. Форми переживань. Основні емоційні етапи та їх зовнішній вираз. Особистісна зумовленість емоцій. Почуття і особистість. Види почуттів. Випли почуття.

Тема 14. Воля.

Значення проблеми воли. Основні поняття, які характеризують волюву активність людини. Мотиваційна сфера особистості і волюва діяльність. Воля в структурі діяльності особистості. Основні аспекти волевого акту та його структура. Характеристика волевого зусилля. Волеві риси особистості та їх форми. Виконання і самовиконання волі.

Розділ VI. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Тема 15. Темперамент.

Поняття та теорії темпераменту. Структура основних властивостей нервової системи людини. Властивості темпераменту та проблема типу темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Роль темпераменту в трудовій і навчальній діяльності. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.

Тема 16. Характер.

Природа і сутність характеру. Характер та індивідуальність. Системно-діяльнісний аналіз характеру. Феноменологія характеру. Структура і риси характеру. Типологія характерів (класифікація типів характеру). Характер і темперамент. Характер і фіксована установка. Роль наслідування у формуванні характеру. Вчинок і характер. Виховання характеру. Проблема національного характеру.

Тема 17. Здібності.

Поняття про здібності. Природа здібностей. Фізіологічні основи розвитку здібностей. Кількісна і якісна характеристика здібностей. Системно-діяльнісний аналіз здібностей. Структура здібностей. Характеристика загальних і спеціальних здібностей. Задатки і здібності. Будова здібностей. Розвиток і застосування здібностей. Рівні здібностей.

Рекомендована література

1. Абрамова Г. Общая психология. – М.: Акад. проект, 2002. – 469 с.
2. Максименко С.Д., Соловйenko B.O. Загальна психологія: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
3. М'ясойд П.А. Загальна психологія: Навч. посібник. – 2-ге вид., допов. – К.: Вища школа, 2001. – 487 с.
4. Немов Р.С. Психология. В 3 кн. – 3-е изд. – М.: ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1. Общие основы психологии. – 688 с.
5. Общая психология / Под ред. Г. Тушова. – Саратов: Научная книга, 2003. – 480 с.
6. Общая психология / Под ред. А. Карпова. – М.: Гардарики, 2002. – 232 с.
7. Основы психологии / За ред. О. В. Коричука, В. А. Роменца. – К.: Либідь, 1996. – 630 с.
8. Психологічна енциклопедія / Автор-упорядник О.М. Степанов. – К.: «Академика», 2006. – 424 с.
9. Психологія: Підручник / Ю. Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – 5-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
10. Цибутська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія. Курс лекцій. – К.: Наукова думка, 2000. – 189 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії ТНЕУ

А.І. Крисоватий

*Критерій оцінювання
рівня знань вступників на фаховому вступному випробуванні
з «Психології»
для претендентів на здобуття освітнього ступеня бакалавр за
спеціальностями:
053 «Психологія»;
231 «Соціальна робота»*

Затверджено на засіданні ПК ТНЕУ
Протокол № 2 від 06.02.2018 р.

Голова атестаційної комісії

Відповідальний секретар ПК ТНЕУ

Гіряк А.Н.

Луцишин О.О.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Висновки. Використано біля 90 – 100 % запропонованих завдань, продемонстрована міцність теоретичних знань (наукова термінологія, чіткі та повні висновки, аргументованість, логічна несуперечливість, відрізняючись від алгоритмів наукової мисливості на методологічному, філософському, теоретичному, парадигмальному рівнях). Демонстровано розвинутість системи професійних навичок аналізу складних соціо- та психокультурних явищ за установленими нормами, правилами, стандартами та критеріями чіткої та компетентної фахової роботи. Чітко простежується особистісне Я-ствлення до проблематики ЄПР, яке оформлюється у систему розгорнутих комунікативно-повчальних суджень, які дозволяють ідентифікувати цінності уподобання абітурієнта та рівень розвитку його моральної свідомості. Під час оцінювання беремо до уваги дотримання нормативних вимог щодо рівня володіння українською діловою мовою.

Додатк. Виконано біля 70 – 80 % завдань. Теоретичні знання носять переважно репродуктивний характер, абітурієнт намагається їх редукувати до простих пояснень та уникати складних форм мислелючності як то моделювання, табличне оформлення, робота з граф-схемами. Опис складних соціоспихокультурних явищ поверхневий і не містить висвітлення проблем структури, динаміки, генезис явища. Технологічні та методичні рівні аналізу хабує на решеторність і не демонструє ознак цілісності та системності. У відповідях абітурієнта простежуються логічні та мовленнєві помилки, а стачні стандарти фаху сприймаються особово нейтрально.

Задіяльність. Виконано біля 50 – 60 % завдань. Теоретичні знання фрагментарні, несистематичні та нетягарні. Абітурієнт не працює з початковим матеріалом на рівні методології, філософії, логіки, парадигматика. Спостерігаються порушення норм логіки викладу, здатності здійснювати аналітичну інтелектуальну роботу. Матеріал у значній частині засвоєний поверхнево без його особистісно-ціннісного прийняття. Абітурієнт не користується базовою науковою термінологією, переважно описує явища на рівні буденної свідомості. На цьому ж рівні пропонується технологічний та методичний розв'язок освітніх проблем.

Результати. Виконано менше 50 % завдань, рівень опрацювання яких не дає можливості оцінити фактову цінність абітурієнта. Відсутня система теоретичних знань, спостерігається їх розпорошеність та неформованість професійних навичок працювати у режимі моделювання соціопсихологічних явищ. Грубо порушено норми літературної мови, демонструється низький рівень розвитку моральної самосвідомості.

За допущення помилок при написанні відповідей на поставлені питання можуть зніматися бали:

ВВ	За відсутності відповіді на запитання	20 (40) балів
ЧВ	За часткову відповідь на запитання	10 балів
ВЛ	При відсутності структурно-логічної схеми у складеній відповіді на запитання бачту	
НТ	За відсутності правильних визначень психологічних термінів	3 бали
НЗ	При некоректності відповіді на запитання	3 бали
СТ	Суперечливе трактування психологічних категорій, понять	3 бали
ІУ	Відповідь на запитання на рівні загального уявлення про його зміст	3 бали
ННП	Невизначення психологічних особливостей людей	10 балів
НТ	Застосування у відповіді нетривіальних термінів і понять	3 бали
НВ	Неуміння зробити висновок у відповіді на запитання	3 бали
ВЗ	Відсутність зв'язів між матеріалом, що висвітлює вступник (за кожну помилку)	1 бал

Вступнику виставляється загальна сума балів – різниця між максимальною можливою і фактичною кількістю балів.